

TEKSTI: MAIJU PESONEN
KUVA: JOHANNA JÄHKÖLÄ

Emolehmätuotannossa kannattavuus muodostuu tavoitteista

Taloudellisesti kannattava emolehmä tuottaa vuosittain säännöllisesti ja vaivattomasti elinvoimaisen, hyvin kasvavan vasikan. Tuottavan emolehmän elinikäistuotos muodostuu korkeaksi.

Emolehmätuotannossa tavanomaisen ja luomutuotannon tuotannonollisesti toimivien tavoitteiden ero on vain hiuksen hieno. Kannattavan, tuottavan ja ympäristöllisen kestävän emolehmätuotannon tavoitteet ovat kummassakin tuotantotavassa aivan samat: tilan eläinlänneksen on sovelluttava tuotantoympäristönsä ja tuotettava tulosta tilalle valitulla tuotantostrategialla.

Täsmällinen ruokinta lisää hyvinvointia
Karkearehu on emolehmätilan toiminnan ja kannattavuuden keskiössä. Emolehmätilalla tulisi tavoitella monilajikkeisia, tiheitä nurmia ja ympärivuotista kasvipeitteisyyttä. Kookoviljasäilörehuksi korjatut seoskasvustot ovat oivaa rehua emojen sisäruokintakauden

Talviulkoilu lisää emolehmien hyvinvointia ja terveyttä.

rehustukseen. Eri viljojen ja palkokasvien käyttö seoksissa lisää monimuotoisuutta, maittavuutta ja ravintoainesisältöä.

Ruokinta vaikuttaa kannattavuuteen syötetyn rehumäärän ja ruokinnasta muodostuvan tuloksen kautta. Emon elopaino on olennainen tekijä karkearehun syöntimäärään ja energiantarpeeseen. Ylläpitokaudelle tulee olla riittävästi alhaisemman sulavuuden karkearehua. Ennen laidunkautta tapahtuvalle imetyskaudelle tarvitaan sulavampaa rehua. Nuorten, kasvavien eläinten ruokintaan tulisi tilalla olla rehua, jonka D-arvo on yli 670 g/kg ka.

Ruokinta tulee nähdä eläinten terveyttä ja tuotantoa ylläpitävänä toimenpiteenä. Sopivaa kivennäisruokintaa ei tulisi unohtaa missään tuotantovaiheissa. Onnistunut ruokinta on kokonaisuus, joka tuottaa tuloksia hyvinvoinnana karjana ja hyvänä taloudellisena tuloksena.

Selkeät tavoitteet luovat raamit

Pitkäikäiset emot ovat kestävän tuotannon tukijalka. Jokainen menetetty tai ennenaikaisesti poistettu eläin lisää tilalla muodostuvaa hävikkiä. Hävikki lisää työtä ja ympäristökuormitusta sekä heikentää kannattavuutta. Hävikin muodostumiseen vaikuttaa tuotanto-olosuhteet, ruokinta ja eläinvalinnat.

Tuotannon tavoitteena tulisi olla, että vasikkasaanto on vuosittain vähintään 98 prosenttia. Poikimavälin tulisi olla 365 päivää. Tuloksena syntyy ikärakenteeltaan yhtenäinen vasikkaryhmä, joka on käytännössä helpompi hallita. Kaikki vasikat ovat samassa kasvun vaiheessa, jolloin sairastumisesta voivat olla vähäisempiä. Vasikoiden vieroitus voidaan tehdä samanaikaisesti ja ruokinta järjestää kaikille tasapuolisesti. Yleensä tämä johtaa yhtenäisempään vasikkaryhmään, jonka myyntiarvo on korkeampi.

Uudistushiehot suurennuslasin alle

Uudistushiehon kasvatus on aina kustannus, mutta myös tuotannollinen riski. Uudistushiehon tuotannollisesta on-

nistumisesta ei ole takuuta ennen kuin uudistushieho on onnistuneesti vieroittanut vasikan ja todettu uudelleen tiineeksi. Kannattavan uudistushiehon tulee poikia ensimmäisen kerran 24 kuukauden iässä.

Uudistushiehoiksi kasvatettavien hiehojen tulisi olla kasvatettavissa tavoite-elopainoihin kohtuullisin tuotantopanoksin. Valinnassa tulisi suosia vieroitusvaiheeseen vanhimpia ja painavampia lehmävasikoita. Tavoite-elopainot ovat vieroituksessa vähintään 40 prosenttia, vuoden iässä 55 prosenttia, astutusikäisenä 65 prosenttia ja poikiessa 85 prosenttia aikuiselopainosta.

Vaali eläinten kasvua

Mikään ei rahallisesti korvaa eläinten hyvää kasvutulosta pihvivasikoilla ja loppukasvatuksessa. Pihvivasikantuotannossa tavoitteena tulisi olla 300 kilon vieroituspaino. Tasalaatuinen, yli 300 kilogramman painoinen vasikka on loppukasvattajalle helpompi kasvattaa kuin pienempi vasikka.

Koko ketjun kannattavuuden kannalta on olennaista, että pihvivasikantuottaja antaa ajatuksen sille, minkälainen kasvatus-tulos loppukasvatuksessa on mahdollista saada aikaiseksi. Vieroituksen jälkeen kasvun tulisi jatkua tasaisesti. Loppukasvatuksen tavoitteen tulisi olla kohtuullinen kasvatusaika, joka tuottaa hyvän lihasaannon ruhon optimaalisella pintarasvalla. Teuraspainotavoitteet ovat 400–420 kiloa liharotuisille sonneille ja yli 250 kiloa liharotuisille hiehoille.

Laiduntaminen kuuluu emolehmätuotantoon

Laidunnus tukee luonnon monimuotoisuuden kirjoa. Hyvin toteutettu onnistunut laidunkausi vähentää fossiililla polttoaineilla kerätyn rehun tarvetta. Kannattavaksi laidunkausi muodostuu, kun vasikat kasvavat hyvin, emojen kuntoluokka nousee ja eläimet voivat hyvin.

Peltolaitumilla rotaatiolaidunnus tuo suomalaisissa nopean nurmenkasvun olosuhteissa parhaan tuloksen. Luonnonlaitumilla eläinten oikean rotutyypin valinta on laidunnuksen onnistumisen kulmakivi. ◀

Maiju Pesonen (MMT) työskentelee emolehmätuotannon asiantuntijana Satafood Kehittämisyhdistyksen Emolehmätuotannon eläinlänneksen kehittämishankkeessa.

Kiinnitä huomiota seuraaviin seikkoihin:

- ▶ Panosta nurmeen.
- ▶ Suunnittele ruokinta vuosikierron mukaan.
- ▶ Tavoittele säännöllistä poikimarytmiä.
- ▶ Suosi emojen hedelmällisyyttä ja kestävyyttä.
- ▶ Kasvata uudistushiehot suunnitelmallisesti.
- ▶ Selvitä karjasi hävikin syyt.
- ▶ Valitse eläimiisi kasvua.
- ▶ Panosta eläinten hyvinvointiin.
- ▶ Tiedä, mitä tuotat ja kenelle.
- ▶ Tee suunnitelma tuotannon eteenpäin viemiseksi.